

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 235/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť Advokátskej kancelárie [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Garančovským, Kukučínova 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 19 Pc 88/2017 z 5. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Advokátskej kancelárie [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2018 doručená sťažnosť Advokátskej kancelárie [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 Pc 88/2017 z 5. decembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že okresný súd ju vo veci vedenej pod sp. zn. 19 Pc 88/2017 predvolal na pojednávanie nariadené na 5. december 2017. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka svoju neúčast' na pojednávaní vopred neospravedlnila. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: „... *neúčast' bola vopred s klientom odkonzultovaná a takto to klient prezentoval aj na uvedenom pojednávaní, kde súhlasil s prejednaním veci bez svojho právneho zástupcu... Navyše účasť advokáta na pojednávaní nebola nevyhnutná, pretože nešlo o prípad povinného zastúpenia a povaha konania si to ani nevyžadovala, čo dokazuje aj skutočnosť, že súd rozhodol za 18 minút, pričom neprítomnosť sťažovateľa nijako nebránila vydaniu rozhodnutia.*“

3. Okresný súd pojednávanie 5. decembra 2017 o 14.30 h otvoril a vec pojednával bez prítomnosti sťažovateľky.

Uznesením sp. zn. 19 Pc 88/2017 z 5. decembra 2017 okresný súd uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu vo výške 50 €, ktorú bola povinná zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. januára 2018.

Sťažovateľka uviedla: „*Napadnutým rozhodnutím sa súd prvej inštancie dopustil zjavnej svojvôle pri aplikácii právnej normy, pretože z ustanovenia § 102 CSP jednoznačne vyplýva, že súd môže uložiť poriadkovú pokutu len tomu, kto sťažuje postup konania tým, že sa nedostaví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že musia byť kumulatívne splnené dve podmienky a to (i) sťaženie postupu konania a (ii) nedostavenie sa na súd bez kvalifikovaného ospravedlnenia.*“

V danom prípade však nebola splnená podmienka sťaženia postupu konania (čo súd mimochodom žiadnym spôsobom nezdôvodnil), čo potvrdzuje aj tá skutočnosť, že zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 5.12.2017 vyplýva, že predmetné pojednávanie trvalo 18 minút a súd na ňom bez akýchkoľvek problémov rozhodol meritórnym rozhodnutím...

Rovnako je v zápisnici o pojednávani uvedené, že súd bude pojednávať v neprítomnosti právneho zástupcu manžela s čím súhlasil aj samotný manžel, z čoho tiež vyplýva, že k žiadnemu sťaženiu postupu nedošlo, ak súd pokračoval v konaní a rozhodol vo veci bez prítomnosti sťažovateľa. Táto skutočnosť teda dokazuje, že k žiadnemu sťaženiu postupu konania nedošlo, preto sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutie za zjavne arbitrárne.

Okrem zjavnej svojvôle pri aplikácii právnej normy je napadnuté rozhodnutie arbitrárne aj z hľadiska jeho odôvodnenia - predmetné uznesenie totiž vôbec neobsahuje uvedenie dôvodov (napriek tomu, že podľa § 236 CSP má aj uznesenie o poriadkovej pokute obsahovať aspoň stručné odôvodnenie), v čom malo podľa súdu spočívať sťaženie postupu konania.“

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. 19Pc/88/2017, porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Košice II zo dňa 5. decembra 2017, sp. zn. 19Pc/88/2017 sa zrušuje.

3. Okresnému súdu Košice II sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to tak, že sťažovateľovi je povinný vrátiť zaplatenú poriadkovú pokutu vo výške 50 €...

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 390,50 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. Ján Garančovský...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (II. ÚS 136/2018, I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

10. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

11. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je právny názor, že ak Občiansky súdny poriadok prostredníctvom § 238 ods. 5 (účinného do 30. júna 2016) a Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 422 (účinného od 1. júla 2016) vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014, I. ÚS 134/2016, III. ÚS 25/2016, III. ÚS 746/2016). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv

alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013). Vo veci sťažovateľky o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde.

12. Podľa ústavného súdu vzhľadom na výšku pokuty, ktorá bola sťažovateľke udelená okresným súdom (50 €), ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec, kde vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu už samotný predmet sporu zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porov. najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015, II. ÚS 149/2018, II. ÚS 136/2018) dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v bagateľných veciach prichádza totiž do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (porov. IV. ÚS 358/08, II. ÚS 149/2018, II. ÚS 136/2018).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2018